

رساله‌ای به پدران جهت تربیت فرزندان

گردآوری:

سید مسلم تخت‌دار

مدرسه امیریه

جزیره قشم – گیاهدان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَ أَتْمُّ التَّسْلِيمِ عَلَى
 الْمُبْعُوثِ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ أَمَّا بَعْدُ:

زمانی که کودک به دنیا چشم می‌گشاید برای اولین بار منزل و اطرافیان خود را می‌بیند و دوران طفولت خویش را نزد پدر و مادر می‌گذراند بدیهی است نخستین چیزهایی که در ذهن او نقش می‌بندد حرکات و رفتار و توصیه‌های پدر و مادر است.

پس اگر پدر و مادر، خیر و نیکی را به او بیاموزند مسلماً به آن عادت می‌کند و بر آن پرورش می‌یابد اما اگر شر و تباهی به او آموخته شود از راه مستقیم منحرف گشته در نتیجه زیان‌کار می‌گردد لذا پدر و

مادر نقش اساسی در سعادت یا شقاوت فرزندشان ایفا می‌کنند .

به سبب اهمیت زیاد این موضوع، در این رساله‌ی مختصر به مهمترین وظیفه‌ای که والدین نسبت به فرزندانشان دارند پرداخته می‌شود و در این مسیر به قرآن و سنت، و سیرت سلف صالح امت، استناد و با این موازین، مسأله تجزیه و تحلیل خواهد شد.

به والدین گرامی توصیه می‌شود که در حد امکان، یک بار که شده بر این رساله مروری داشته باشند تا بدانند در قبال فرزندانشان چه وظیفه‌ای دارند.

از خداوند متعال خواستاریم که والدین در تربیت فرزندانشان موفق بوده و فرزندان‌ی خداشناس، دانشمند و

دانش‌دوست، نیک‌سیرت و انسان‌دوست به جامعه‌ی اسلامی تحویل دهند تا در زیر سایه‌ی رحمت الهی در جامعه‌ای متدین و مترقی، زندگی زیبایی داشته باشیم.

۱۳۹۶/۴/۱۶

سید مسلم تخت‌دار

مدرسه امیریه

جزیره قشم - گیاهدان

در این برهه از زمان، غربی‌ها با تیرهای سمّی پیکر اسلام را نشانه گرفته‌اند و این تیرهای سمی در قالب تهاجم فرهنگی، قلب اسلام را شدیداً هدف رگبارهای بی‌وقفه‌ی خود قرار داده است.

آگاه باشید که این تیرهای زهرآلود به سوی جوانان اسلام روانه می‌شوند زیرا آنان قلب اسلام‌اند.

و تهاجم فرهنگی با وسایل ارتباط جمعی از قبیل: تلویزیون، ماهواره، تلفن همراه، اینترنت، بازی‌های رایانه‌ای و غیره... صورت می‌گیرد.

ای والدین! بدانید جوانانی که مورد هدف شیاطین و شیطان‌صفتان هستند و غربی‌ها تیرهای زهرآلود را به سوی آنان پرتاب می‌کنند، فرزندان ما هستند.

و تهاجم فرهنگی که از آن یاد شد والدین با پولی که با عرق جبین به دست می‌آورند بدون حد و مرز در اختیار فرزندان قرار می‌دهند.

پس اگر جوانانی را می‌بینیم که از شریعت اسلام و آموزه‌های دینی فاصله گرفته‌اند و روز به روز فاصله‌ی ایشان بیش‌تر می‌شود تا جایی که جوان مسلمان خجالت می‌کشد به مسجد برود، نماز بگذارد و در مجالس علم شرکت نماید...

و اگر جوانانی را می‌بینیم که موهای خویش را به شکل عجیبی فرم می‌دهند که آنان را از شکل آدمیت خارج می‌سازد...

و اگر لباسی که به تن می‌کشند باید همانند فلان بازیکن یا فلان هنرپیشه باشد...

و اگر جوانانی را می‌بینیم که با مسجد بیگانه شده و قرآن را نمی‌شناسند بلکه عکس آن، موسیقی و ترانه‌های مبتذل و فیلم‌های غیر اخلاقی را خوب می‌شناسند...

و اگر جوانانی را می‌بینیم که اطلاعات ایشان در مورد بازیکنان فوتبال بسیار عالی است اما از احکام دین اطلاعی ندارند و به سیرت رسول الله صلی الله علیه و سلم آگاه نیستند و در تمام شئون زندگی از انحطاط اخلاقی غربی‌ها تقلید می‌کنند...

ای پدر و مادر! کسی را به غیر از خود سرزنش و ملامت نکنید زیرا دانستید که هدف شیاطین و شیطان‌صفتان فرزندانان هستند و از ابزاری که می‌خواهند فرزندانان را تباه کنند آگاه شدید باز اصرار

دارید این ابزارها را بدون حد و مرز و بدون اینکه نظارتی داشته باشید در اختیار فرزندانتان بگذارید...

امروزه وسایل ارتباط جمعی از فرزند نمی‌توان گرفت ولی تربیت صحیح و اخلاق اسلامی و آموزه‌های دینی را می‌توان از کودکی به فرزند آموزش داد و او را از خطر تهاجم فرهنگی حفظ نمود.

این‌ها حقایق تلخی است که دارد رخ می‌دهد، باید دنبال چاره بود و زخم‌ها را پانسمان کرد زیرا جوانان امروز، پدران فردا می‌شوند و بچه‌های ایشان، نسل جدیدی از جامعه را تشکیل خواهند داد پس وقتی پدرانشان با اسلام بیگانه بوده‌اند فرزندانشان که نسل جدید هستند چگونه خواهند بود؟!

در این رساله‌ی مختصر، به دو مورد مهم و کلیدی اشاره می‌شود که اگر والدین به این دو اصل پایبند باشند هم خانواده‌ی موفق و اسلامی خواهند داشت و هم جامعه به سوی آینده‌ای زیبا کشیده خواهد شد.

این دو اصلی که ذکر می‌شود برگرفته از قرآن و سنت و عملکرد سلف صالح امت است.

اولین اصل: اصلاح والدین

دومین اصل: تربیت صحیح فرزندان

((اولین اصل: اصلاح والدین))

باید بدانیم که فرزند به رفتار و کردار پدر و مادر چشم می‌دوزد و رفتار آنان را ثبت و ضبط می‌کند در حالی که پدر و مادر آن را احساس نمی‌کنند و در آینده از این رفتارها استفاده می‌کند.

پدری را در نظر بگیرید که به همراه مادر خانواده فیلم‌های غیراخلاقی تماشا می‌کند، با مسجد بیگانه است، داخل منزل قرآن تلاوت نمی‌کند، مطالعه‌ی کتاب در برنامه‌ی روزانه‌اش نیست، بیش‌تر وقت خویش را با تلفن همراه و اینترنت می‌گذراند و همیشه از فوتبال حرف می‌زند..

فرزند وقتی چشمش را باز می‌کند و به دنیای اطراف می‌نگرد با پدر و مادری روبرو می‌شود که دنبال شهوات نفسانی خویش هستند و تلاش می‌کنند نظر شیطان را جلب نمایند و از دستورات شیطان اطاعت کنند فرزند آثاری از محبت خداوند ذو الجلال، و اطاعت از دستورات رسول الله صلی الله علیه و سلم را در وجود پدر و مادر نمی‌بیند که با آن انس بگیرد.

طبیعتاً فرزندی که در چنین خانواده‌ای پرورش یافته خانواده را سرافکنده خواهد کرد و مانند زگیلی در جامعه قد علم کرده و جامعه را آزار خواهد داد.

حال، خانواده‌ای را تصور کنید که پدر داخل منزل قرآن تلاوت می‌کند و به فرزندش سفارش می‌کند به مانند او هر روز قرآن تلاوت کند و موقع نماز، دست

فرزندش را می‌گیرد و نماز جماعت را با همدیگر در مسجد می‌گزارند، داخل منزل، قسمتی از وقتش را با مطالعه‌ی کتاب‌های مفید می‌گذرانند. پدر سعی می‌کند هر روز چیز تازه‌ای از دین را به فرزندش آموزش دهد. دست فرزند را می‌گیرد و او را در کلاس حفظ قرآن یا مراکز علمی و دینی ثبت نام می‌کند، مسلماً چنین فرزندى مایه‌ی سربلندی و عزت خانواده و افتخار جامعه خواهد شد.

به این مثال توجه کنید: درختی را در نظر بگیرید که بسیار سرسبز و تنومند است بعد از مدتی زیر خاک کرم‌هایی شروع به خوردن ریشه‌های آن درخت می‌کنند. کم‌کم برگ‌های درخت زرد خواهد شد و درخت طراوت و شادابی خود را از دست خواهد داد

باغبان شاخ و برگ‌ها را سم‌پاشی می‌کند اما نتیجه‌ای نمی‌گیرد و درخت آرام آرام خشک می‌شود.

اکنون این سوال مطرح می‌شود که چرا باغبان نتوانست برای بقای درخت کار مفیدی انجام دهد؟
چرا باغبان نتوانست طراوت و شادابی را به درخت بازگرداند؟

مسئّم است که همه یک صدا می‌گویند: زیرا باغبان مشکل را از ریشه درمان نکرد، حال تصور کنید شاخ و برگ‌های درخت، جوانان جامعه و ریشه‌های آن، پدران و مادران هستند.

همان‌گونه که اگر ریشه فاسد شد درخت تنومند نابود می‌شود اگر پدران و مادران دستورات اسلام را اجرا نکنند فرزندانشان که اعضای کلیدی جامعه را

تشکیل می‌دهند به فساد و تباهی کشیده می‌شوند و با از دست رفتن جوانان، جامعه افسارگسیخته و در معرض افول و نابودی قرار می‌گیرد و در آن جامعه، اسلام رنگ و بوی خود را از دست می‌دهد و ضعیف می‌شود و با ضعیف شدن دین اسلام در جامعه شاهد انواع بزه‌کاری‌ها و جرم و جنایتها خواهیم شد.

آثار هر طاعت و معصیتی از طرف پدر و مادر بر فرزند منعکس می‌شود و همان‌طوری که اطاعت پدر و مادر از خالق یکتا اثر مثبتی بر تربیت فرزند می‌گذارد معصیت و نافرمانی خداوند قهار اثر منفی بر رفتار و سلوک فرزند می‌گذارد.

رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: **إِحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ!** خداوند متعال را حفظ کن خداوند متعال تو را حفظ می‌کند.

توضیح حدیث: حفظ کردن خداوند یعنی مطیع خداوند متعال بودن؛ به عبارتی دیگر هر چه خداوند متعال امر و نهی کند اطاعت شود. پس اگر بنده‌ی صالح و شایسته‌ای برای الله عزوجل بودی خداوند متعال تو و فرزندان را از گناه و معصیت، از آتش جهنم، از بلا، مصیبت‌ها و امراض لاعلاج حفظ می‌کند.

عمر بن عبدالعزیز رحمه الله می‌فرماید: هر شخص صالحی که از دنیا رحلت کند خداوند متعال از برکت او فرزندان و نوه‌هایش را حفظ می‌کند.

^۱. ترمذی.

محمد بن منکدر رحمه الله می‌فرماید: خداوند متعال به برکت شخص صالح، فرزندان و نوه‌ها و همسایه‌هایش را حفظ می‌نماید و آنان همیشه در حفظ و رعایت خداوند متعال خواهند بود.

نمونه‌ی آن خداوند متعال در سوره‌ی کهف، حکایت موسی علیه السلام و مرد صالح را بیان می‌کند که خضر علیه السلام دیواری را که نزدیک بود فرو بریزد با دستانش درست کرد و فرمود:

﴿وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا﴾^۲

۲. کهف، آیه: ۸۲

اما دیواری که آن را مرمت کردم متعلق به دو یتیمی در شهر بود که زیر آن گنجی نهفته بود و پدرشان فردی خوب و شایسته بود. پس پروردگارت اراده نمود به برکت پدر خوب و شایسته، این دو یتیم به سن بلوغ برسند و گنج خویش را از زیر آن دیوار بیرون آورند.

امام قرطبی رحمه الله در تفسیرش می نویسد: این آیات دلالت می‌دهند به اینکه خداوند متعال بنده‌ی صالحش را حفظ می‌نماید تا جایی که این حفظ و رعایت به اولاد و نوه‌هایش نیز سرایت می‌کند.

روایت شده که خداوند متعال تا هفت نسل از فرزندان بنده‌ی صالحش را حفظ می‌کند.

شیبانی رحمه الله می‌گوید: ما در جهاد قسطنطنیه بودیم و در میان ما ابن مُحَیْرِز و ابن دَیْلَمی و هانی بن کثوم رحمهم الله بودند.

و با همدیگر در مورد آخر زمان صحبت می‌کردیم که فرزندان آخر زمان چگونه از راه مستقیم منحرف می‌شوند و به دنبال شهوات خود می‌روند. من خیلی ناراحت شدم و به ابن دیلمی گفتم: حال که فرزندان آخر زمان چنین‌اند من نمی‌خواهم هیچ فرزندی داشته باشم زیرا فرزندی که خلاف خدا عمل کند چه سودی دارد؟

او دستش را روی دوشم گذاشت و گفت: ای دوست عزیز! من تو را به چیز بهتری راهنمایی می‌کنم که اگر

انجام دهی خداوند متعال تو را نجات می‌دهد و فرزندان بعد از تو را نیز حفظ می‌کند. گفتم: آن چیست؟

این آیه را تلاوت کرد: ﴿وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوا مِنْ

خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ﴾^۳

کسانی که بعد از خود فرزندان ضعیفی را به جای می‌گذارند و می‌ترسند که آنان ضایع شوند پس تقوای خدا پیشه سازند.

توضیح آیه: اگر ترس داری بعد از مرگ، فرزندان ضایع شوند پس صالح و متقی و پرهیزکار باش تا خداوند متعال آنان را حفظ نماید.

^۳. نساء، آیه: ۹

از روی این اصل، سعید بن مُسَیَّب رحمه الله به فرزندش گفت: نماز زیاد می‌خوانم و نمازم را طولانی می‌کنم تا اینکه خداوند متعال تو را حفظ نماید.

این عالم وارسته و تابعی جلیل القدر چه کلام زیبایی را از خود به جای گذاشت که اگر ما در حال حاضر این کلام را آویزه‌ی گوش خویش قرار دهیم بیش‌تر مشکلاتی که امروزه گریبان‌گیر جامعه‌ی ما است حل خواهد شد.

سعید بن مُسَیَّب رحمه الله کسی است که در ترجمه و شرح حال وی آمده: چهل سال تمام فقط از یک کوچه عبور می‌کرد، و آن کوچه‌ای بود که از خانه‌اش به مسجد منتهی می‌شد و در کوچه‌های دیگر او را نمی‌یافتی.

اینان گذشتگان ما بودند که با سیرتشان چراغی را
فرا روی ما روشن نمودند که ما بتوانیم با نور آن چراغ
به سوی عظمت و بزرگی گام برداریم.

خداوند متعال می‌فرماید: ﴿فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾^۴

کسی که تقوای خدا پیشه سازد و از خداوند متعال
بترسد و اصلاح کند پس ترسی بر ایشان نیست و ایشان
حزن و اندوهی ندارند.

توضیح آیه: یکی از بزرگترین دغدغه‌ها و ترس
پدران و مادران این است که حوادثی دامن‌گیر
فرزندشان نشود که فرزند گرفتار شود و درد و رنج
ببیند.

^۴. اعراف، آیه: ۳۵.

در این آیه خداوند متعال به بندگان صالح و شایسته‌ی خود اطمینان خاطر می‌دهد که شما از هیچ چیزی نترسید حتی از آینده‌ی اولادتان نیز نترسید زیرا شما در دنیا از من اطاعت کردید و حق بندگی را به جای آوردید.

از نصوصی که بیان کردیم معلوم می‌گردد که هسته‌ی جامعه را خانواده تشکیل می‌دهد. پس اگر خانواده‌ها اصلاح شدند جامعه‌ی مثالی خواهیم داشت و خانواده هم اصلاح نمی‌شود مگر هرگاه سکان‌دار و قائد خانواده کمر خویش را در مقابل فرامین خداوند متعال خم سازد و فروتنانه تسلیم خداوند ذوالجلال شود اما اگر قائد و سرپرست خانواده دنبال بازی و سرگرمی و ارضای شهوات خویش باشد و به عبادت و بندگی خداوند یکتا

نپردازد، در این صورت چه انتظاری از فرزند خانواده
می‌توان داشت؟

((اصل دوم: تربیت صحیح فرزندان))

دین مبین اسلام یکی از مهم‌ترین وظایف پدر و مادر در قبال فرزند را تربیت صحیح وی عنوان می‌کند. هرگاه پدر و مادر در تربیت و رشد و پرورش فکری فرزند قصور و کوتاهی بورزند، ناخواسته جگر گوشه‌ی خویش را تحویل شیاطین جن و انس می‌دهند و اسباب تباهی و هلاکت فرزندشان را آماده و مهیا می‌کنند.

رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: الرَّجُلُ رَاعٍ

فِي أَهْلِهِ وَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ.^۵

^۵. بخاری.

مرد، سرپرست خانواده‌ی خویش است و در برابر ایشان مسئول است.

اگر فرزندی راه فساد و بی‌بندوباری و معصیت خدا را در پیش گرفت پدر از این جهت گنهکار است که برای تربیت وی تلاش و کوشش نکرده است.

رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: **إِنَّ اللَّهَ سَائِلٌ عَنِ كُلِّ مَا اسْتَرْعَاهُ أَحْفَظَ أَمْ ضَيَّعَ؟ حَتَّىٰ يَسْأَلَ الرَّجُلَ عَنِ أَهْلِ بَيْتِهِ.^۶**

(در روز قیامت) خداوند متعال از هر سرپرستی راجع به افراد زیر فرمان و تکفل او سؤال می‌کند که آیا حق آنان را رعایت نموده یا ضایع گردانیده است؟ حتی از مرد درباره‌ی خانواده‌اش نیز سؤال می‌گیرد.

^۶. نسائی.

امروزه بزرگترین ضربه‌ای که خانواده و جامعه می‌خورد از بی‌کفایتی پدران است که می‌بیند اعضای خانواده دارند خلاف خداوند متعال عمل می‌کنند اما پدر سکوت می‌کند، و این خیانتی بس بزرگ به اعضای خانواده محسوب می‌شود. غافل از اینکه خداوند متعال به سرپرست خانواده خطاب می‌کند و می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾^۷

ای کسانی که ایمان آورده‌اید خودتان و خانواده‌ی‌تان را از آتش جهنمی نجات دهید که افروزنده آن انسان‌ها و سنگ‌ها هستند. فرشتگانی بر آن گمارده

^۷. تحریم، آیه: ۶.

شده که خشن و سخت‌گیر و قدرتمند هستند. آنچه خداوند متعال به ایشان امر فرموده نافرمانی نمی‌کنند. و انجام می‌دهند آنچه خداوند متعال به آنان امر فرموده. طبق مفهوم فرموده‌ی خداوند متعال، اگر پدر از خانواده منکری دید وظیفه دارد آن را از بین ببرد و آنان را به نماز، تلاوت قرآن و علم و حجاب تشویق نماید. ابن قیّم رحمه الله می‌فرماید: پدر و مادری که نسبت به آموختن آنچه به فرزندشان سود می‌رساند و آنان را از بدی باز می‌دارد، کوتاهی بورزند به ایشان نهایت خیانت و بدی کرده‌اند. زیرا بیش‌ترین فرزندان که مرتکب فحشاء و منکرات می‌شوند در اثر بی‌توجهی والدین جهت تربیت و آموختن آموزه‌های دینی بوده است. در نتیجه در

بزرگ‌سالی برای خانواده و جامعه نمی‌توانند فرد مفیدی باشند بلکه افراد جامعه از شرارت آنان در امان نمی‌مانند و ناامنی و فساد در جامعه گسترش می‌یابد.

رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: **مِنْ حَقِّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحْسِنَ آدَبَهُ.**^۸

از حقوق فرزند بر پدر است آنکه او را خوب تربیت نماید.

در حدیث دیگر رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: **مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ أَفْضَلَ مِنْ آدَبٍ حَسَنِ.**^۹

پدر هدیه‌ای بهتر و با ارزش‌تر از تربیتی نیکو، به فرزندش عطا نمی‌کند.

^۸ . بیهقی.

^۹ . تاریخ کبیر امام بخاری.

ملاحظه کردیم که نصوص شریعت دلالت می‌دهند بزرگترین حقی که فرزند بر گردن پدر دارد تربیت نیک وی است زیرا پدری که به فرزندش تربیت اسلامی آموزش می‌دهد سعادت دنیا و آخرت فرزندش را تضمین می‌نماید.

امام غزالی رحمه الله در رساله‌ی خود **(أَيُّهَا الْوَلَدُ)** می‌فرماید: در واقع معنا و مفهوم تربیت، به عمل شخص کشاورزی می‌ماند که خارها و گیاهان هرز را از میان کشت و زرع خود بر می‌دارد و ریشه‌کن می‌کند تا اینکه رشد و نمو آن خوب و بهتر شود و بهره‌ی فراوانی را به ارمغان آورد.

ابن قیم رحمه الله می‌فرماید: بعضی از اهل علم گفته‌اند: خداوند متعال در روز قیامت از پدر درباره‌ی

فرزندش سؤال می‌کند پیش از اینکه از فرزند درباره‌ی پدرش بپرسد پس همان‌طوری که پدر بر فرزندش حقی دارد، فرزند نیز بر پدرش حقی دارد.

علی بن ابی‌طالب رضی الله عنه می‌فرماید: فرزندان خود را با سواد و آگاه و مؤدّب به آداب اسلامی کنید.

رسول الله صلی الله علیه سلم می‌فرماید: **إِنَّمَا سَمَّاهُمْ اللَّهُ أَبْرَاراً لِأَنَّهُمْ بَرُّوا الْأَبْنََاءَ كَمَا أَنَّ لِيُوالِدِكَ عَلَيْكَ حَقٌّ كَذَلِكَ لِيُوالِدِكَ عَلَيْكَ حَقٌّ.**^{۱۰}

خداوند متعال از این جهت ایشان را افرادی نیکوکار نامیده چون آنان به والدین و فرزندان، نیکی و محبت ورزیده‌اند، زیرا همچنان که پدر و مادرت بر تو حقی دارند فرزند نیز بر تو حقی دارد.

^{۱۰}. طبرانی.

امروزه پدر برای خوراک، پوشاک، مسکن و رفاه و آسایش فرزند بسیار تلاش می‌کند.

جهت خرید موتور سیکلت، موبایل، لبتاپ و تبلت‌های گران‌قیمت برای فرزند، خود را به آب و آتش می‌زند و شب و روز عرق می‌ریزد. بالاخره برای دنیای فرزندش آن‌قدر از خودگذشتگی نشان می‌دهد که مردم انگشت به دهان می‌گویند: پدری مهربان‌تر و دلسوزتر از وی سراغ نداریم.

اما افسوس و صد افسوس که این پدر، برای تربیت صحیح و اسلامی فرزندش بی‌توجه است و ثانیه‌ای وقت نمی‌گذارد.

باید چنین پدری را آگاه کرد و فهماند که هر چقدر اسباب آسایش و رفاه فرزندش را در دنیا فراهم سازد،

دنیای فرزند با گذشت هفتاد یا هشتاد سال تمام می‌شود اما آخرت فرزند مهم‌تر است که ابد الأبد باقی می‌ماند و هنگامی که فرزند وارد قبر می‌شود تنها چیزی که او را نجات می‌دهد، همان زحمات بی‌وقفه‌ی پدر جهت تربیت صحیح فرزند است که فرزند در قالب ایمان و تقوا و خدمت به مردم، در زندگی به کار گمارده و به آن عمل کرده است.

در حقیقت پدری باهوش و زیرک است که با تربیت صحیح و یاد دادن تعالیم اسلامی به فرزندش، او را از عذاب قبر و گرفتاری‌های قیامت و آتش سوزان جهنم نجات دهد.

امام فخر رازی رحمه الله در تفسیرش می‌نویسد:
خلیفه‌ی عادل عمر بن عبدالعزیز رحمه الله (فرزندانی

تربیت کرده بود که صالح و خدا ترس بودند) برای
فرزندانش چیزی از مال دنیا ذخیره نمی‌کرد. به وی
گفته شد چرا چنین می‌کنی؟

عمر بن عبدالعزیز رحمه الله در جواب فرمود:
فرزندان من از دو حالت خارج نیستند. یا صالح و
نیکوکارند یا مجرم و بدکار.

اگر از صالحین و نیکوکاران باشند خداوند متعال در
قرآن کریم بیان فرموده: ﴿وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ﴾.^{۱۱}
خداوند متعال سپرست صالحین است و آنان را
حفظ می‌کند. پس فرزندان صالح نیازی به مال من
ندارند زیرا در حفظ و رعایت خداوند متعال هستند.

^{۱۱} . اعراف، آیه: ۱۹۶.

اما اگر از مجرمین و بدکاران باشند خداوند متعال از زبان پیامبر موسی علیه السلام در قران کریم فرموده:

﴿فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيْرًا لِلْمُجْرِمِيْنَ﴾^{۱۲}

هرگز پشتیبان مجرمین نخواهم شد (آنان را یاری نخواهم کرد). پس به فرزندی که از درگاه الهی رانده شده، هرگز مال جمع نخواهم کرد.

در همین موضوع رسول الله صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: **لَا نَ يُؤَدَّبُ الرَّجُلُ وَلَدَهُ خَيْرًا لَهُ مِنْ أَنْ يَتَّصَدَّقَ بِصَاعٍ**^{۱۳}.

اگر پدری فرزندش را ادب آموزد برایش بهتر است از اینکه یک صاع صدقه بدهد.

^{۱۲} . قصص، آیه: ۱۷۰.

^{۱۳} . ترمذی.

اگر به نصوص شریعت مروری داشته باشیم درمی‌یابیم که واضح و آشکار اعلام شده الله عزوجل رزق و روزی بندگان را برعهده گرفته و تقسیم نموده است اما تمام تعالیم اسلام را موشکافی کنیم نمی‌یابیم که خداوند متعال اعلام کند ادب فرزندان‌تان بر عهده‌ی من است بلکه مسؤولیت تربیت فرزندان بر عهده‌ی والدین گذاشته است.

ای کاش همان‌گونه که پدران برای دنیای فرزندان تلاش می‌کنند برای آخرت پاره‌ تن خود نیز آستین بالا بزنند و برای تربیت اسلامی فرزندان برنامه‌ریزی داشته باشند.

از خداوند متعال خواهانیم به والدین توفیق دهد که به دستورات قرآن و احادیث رسول الله صلی الله علیه و

سلم با دل و جان گوش فرا دهند و بتوانند وظیفه و مسؤولیتی که خداوند متعال به آنان واگذار نموده را به خوبی ادا کنند و برای تربیت اسلامی فرزندانشان از هیچ تلاش و کوششی دریغ نوزند.

وَصَلَّى اللّٰهُ وَ سَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
أَجْمَعِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.